

Vectori

A(2,3), B(1,5). Vectorul $\vec{AB} = \vec{OB} - \vec{OA} = (1,5) - (2,3) = (-1,2) = -1\vec{i} + 2\vec{j}$ Scadem B-A

2) $\vec{OA} + \vec{OB} = (2,3) + (1,5) = (3,8) = 3\vec{i} + 8\vec{j}$ Adunam A cu B

3) $\vec{v} = 2\vec{i} + 3\vec{j}$, $\vec{w} = -\vec{i} + m\vec{j}$. $m = ?$ a.i. vectorii sunt coliniari (sau paraleli)

Tb ca $\vec{v} = \alpha\vec{w} \Rightarrow 2\vec{i} + 3\vec{j} = \alpha(-\vec{i} + m\vec{j}) \Rightarrow 2\vec{i} + 3\vec{j} = -\alpha\vec{i} + m\alpha\vec{j}$ deci $\alpha = -2$ si $m = \frac{3}{\alpha} = \frac{3}{-2}$

4) $\vec{v} = 2\vec{i} + 3\vec{j}$, $\vec{w} = -\vec{i} + m\vec{j}$. $m = ?$ a.i. vectorii sunt perpendiculari (sau ortogonali)

Tb ca $\vec{v} \cdot \vec{w} = 0 \Rightarrow (2\vec{i} + 3\vec{j}) \cdot (-\vec{i} + m\vec{j}) = 0 \Rightarrow -2 + 3m = 0$ deci $m = 2/3$

5) A,B,C varfurile unui triunghi. Atunci $\vec{AB} + \vec{BC} + \vec{CA} = 0$

Geometrie

Se dau toate laturile triunghiului $a = BC$, $b = AC$, $c = AB$, se cere : $\cos A$ sau $\cos B$ sau unghiul A

Th cosinusului $a^2 = b^2 + c^2 - 2 \cdot b \cdot c \cdot \cos A$; $BC^2 = AB^2 + AC^2 - 2 \cdot AB \cdot AC \cdot \cos A$

Daca cere $\cos B$, inlocuim in formula a cu b; cere $\cos C$, inlocuiesc a cu c

Aria unui triunghi :

1) daca se dau toate laturile, putem aplica formula lui Heron

$$A = \sqrt{p \cdot (p-a) \cdot (p-b) \cdot (p-c)}, \text{ unde } p = \frac{a+b+c}{2}$$

2) Daca se dau 2 laturi AB si AC si unghiul dintre ele A, at Aria = $\frac{AB \cdot AC \cdot \sin A}{2}$

3) Daca se da un triunghi echilateral, $A = \frac{l^2 \sqrt{3}}{4}$; inaltimea tr echilateral $h = \frac{l\sqrt{3}}{2}$

4) Se dau toate laturile, numere diferite. se verifica daca triunghiul este dreptunghic, adica daca este valabila th lui Pitagora $AB^2 + AC^2 = BC^2$; daca se verifica, at e triunghi dreptunghic in A

Aria triunghiului dreptunghic $A = \frac{c_1 \cdot c_2}{2}$; inaltimea tr dreptunghic $h = \frac{c_1 \cdot c_2}{ip}$

Mediana intr-un tr dreptunghic este jumătate din ipotenuza.

Pb : $AB=6$, $AC=8$, $BC=10$. M mijlocul lui BC, $AM = ?$

Verificam daca e triunghi dreptunghic, cu Th Pit : $6^2 + 8^2 = 10^2$ Adevarat, deci dreptunghic in A
AM mediana, $AM = \text{jumătate din ipotenuza}$, deci $AM = 5$

Trigonometrie

$$\sin(90^\circ - x) = \cos x \quad \cos(90^\circ - x) = \sin x \quad \text{ex : } \sin 20^\circ = \cos 70^\circ, \cos 40^\circ = \sin 50^\circ,$$

$$\sin(90^\circ + x) = \cos x \quad \cos(90^\circ + x) = -\sin x \quad \text{ex : } \sin 120^\circ = \cos 30^\circ, \cos 140^\circ = -\sin 50^\circ$$

1) Problemele de forma $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$, trebuie sa punem acelasi unghi la amandoua

ex : $\sin^2 100 + \cos^2 80 = ?$ $\sin 100 = \sin(90+10) = \cos 10 = \sin 80$, deci

$$\sin^2 100 + \cos^2 80 = \sin^2 80 + \cos^2 80 = 1$$

$$2) \sin 60 - \cos 30 = \cos 30 - \cos 30 = 0$$

$$3) \sin(-10) \cdot \sin(-9) \cdot \dots \cdot \sin 9 \cdot \sin 10 = 0, \text{ pt ca } \sin 0 = 0$$

$$4) \cos 10 + \cos 20 + \cos 160 + \cos 170 = \cos 10 + \cos 20 - \sin 60 - \sin 70 = \cos 10 + \cos 20 - \cos 20 - \cos 10 = 0$$

5) Daca $\sin x = 1/2$, aflati $\cos x$, unde $x \in (90, 180)$.

Din $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$, avem $(1/2)^2 + \cos^2 x = 1$, $\cos^2 x = 1 - 1/4 = 3/4$

$\cos x = \pm \sqrt{3}/2$. cum $x \in (90, 180)$, at $\cos < 0$ deci $\cos x = -\sqrt{3}/2$

x	0	30	45	60	90
sinx	0	1/2	$\sqrt{2}/2$	$\sqrt{3}/2$	1
cosx	1	$\sqrt{3}/2$	$\sqrt{2}/2$	1/2	0
tg x=sin/cos	0	$\sqrt{3}/3$	1	$\sqrt{3}$	Nu exista
ctgx=cos/sin	Nu exista	$\sqrt{3}$	1	$\sqrt{3}/3$	0

Ec de grad 2. $\Delta = b^2 - 4ac$; $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$

1. $f(x) = x^2 - mx + m - 1$; $m = ?$ daca graficul este tangent axei OX ?

tb ca $\Delta = 0$. $\Delta = (-m)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (m-1) \Rightarrow m^2 - 4m + 4 = 0 \Rightarrow m = 2$

2) Aratati ca ecuatia nu are solutii reale : tb ca $\Delta < 0$ 3) Ar ca graficul lui f este deasupra axei OX : tb ca $\Delta < 0$

4) determinati m a.i. $f(x) \geq 0$. tb ca $\Delta \leq 0$

5) Varful $V(\frac{-b}{2a}, \frac{-\Delta}{4a})$; unde $\frac{-\Delta}{4a} = \text{MIN sau MAX}$; $\frac{-b}{2a} = \text{abscisa varfului și axa de simetrie.}$

6) Scrieti ec de grad 2 cu $x_1 = 3, x_2 = -5$ Avem $x^2 - Sx + P = 0$; $S = 3 + (-5) = -2$, $P = -15$, $x^2 + 2x - 15 = 0$

7) $m = ?$ a.i. $x^2 + mx - 15 = 0$ are 2 solutii reale de sens opus

Cum produsul sol este negativ, -15 , inseamna ca m poate lua orice valoare, deci $m \in R$

Inecuatia de grad 2

Determinati solutiile intregi ale inec $(x-2)^2 + x - 3 \leq 11$

Avem $x^2 - 4x + 4 + x - 3 \leq 11$, deci $x^2 - 3x - 10 \leq 0$; Rezolv ecuatia atasata $x^2 - 3x - 10 = 0$, $x_1 = -2, x_2 = 5$

Fac tabel

x	$-\infty$	-2	5	$+\infty$
$x^2 - 3x - 10 \leq 0$	++++	0	---	0++++

Cum vreau ≤ 0 , $x \in [-2, 5]$. Sol intregi sunt $\{-2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5\}$

Obs. Daca inecuatia era < 0 , puneam paranteze rotunde.

Ecuatii irrationale $\sqrt{x+2} = x-4$

Conditii de existenta: $\begin{cases} x+2 \geq 0 \\ x-4 \geq 0 \end{cases}, \begin{cases} x \geq -2 \\ x \geq 4 \end{cases} D = [4, +\infty)$

Rezolvare: ridic la patrat $x+2 = (x-4)^2 \Rightarrow x+2 = x^2 - 8x + 16 \Rightarrow x^2 - 9x + 14 = 0 \Rightarrow x = 2, x = 7$

Doar 7 e solutie, fiind in domeniul D

Combinatorica $0! = 1$, $3! = 1 \cdot 2 \cdot 3 = 6$

$C_n^k = \frac{n!}{(n-k)!k!}$; $A_n^k = \frac{n!}{(n-k)!}$; $P_n = n!$

1) $C_n^2 = \frac{n!}{(n-2)!2!} = \frac{n \cdot (n-1)}{2}$ 2) $\frac{(n-3)!}{(n-5)!} = (n-4)(n-3)$

3) Cate numere de 3 cifre distincte se pot forma cu $\{1, 2, 3, 4, 5\}$?

cum $123 \neq 213$, avem perechi ordonate, deci aranjamente A_5^3

4) Cate numere de 3 cifre distincte se pot forma cu $\{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$?

cum $123 \neq 213$, avem perechi ordonate, deci aranjamente. Dar, trebuie sa scadem numerele care incep cu 0,

012, 013, etc. Acestea sunt in numar de A_5^2 , pt ca aranjez $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ cate 2. Rezultatul final, $A_6^3 - A_5^2$

5) Cate triunghiuri se pot forma cu $\{1, 2, 3, 4, 5\}$?

Cum triunghiul 123 = tr 213, avem perechi neordonate, deci combinari C_5^3

6) Cate submultimi cu 2 elemente are multimea $\{1, 2, 3, 4, 5\}$? C_5^2

Funcții

1) $f: [1, 7] \rightarrow R$. $f(x) = x + 2$; Multimea valorilor functiei $f = f([1, 7]) = [3, 9]$; $f(1) = 3$; $f(7) = 9$.

2) $f(x) = x^2 - 2x - 1$, $g(x) = x - 3$. Determinati punctele de intersectie ale graficelor.

$f(x) = g(x) \Rightarrow x^2 - 2x - 1 = x - 3 \Rightarrow x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow x_1 = 1, x_2 = 2$; fac $g(1) = -2, g(2) = 0 \Rightarrow A(1, -2), B(2, 0)$

3) $f(x) = 5x + 4$. Verificati daca $A(2, 14)$ apartine graficului.

$A(x, y) \in Gr_f$ daca $f(x) = y$ deci $f(2) = 14$. $f(2) = 5 \cdot 2 + 4 = 14 \Rightarrow A(2, 14) \in Gr_f$

4) $f(x) = x^2 - 3x + 2$. Determinati intersectia cu axele de coordonate.

$\cap$ cu OX: $f(x) = 0 \Rightarrow x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow x_1 = 1, x_2 = 2 \Rightarrow A(1, 0), B(2, 0)$

$\cap$ cu OY: $f(0) = 2 \Rightarrow C(0, 2)$

Logaritmi $\lg x = \log_{10} x$; $\log_a a = 1$; $\log_a 1 = 0$; $\log_3 \frac{1}{9} = -2$

1) $\log_5 10 + \log_5 3 - \log_5 6 = \log_5 \frac{10 \cdot 3}{6} = \log_5 5 = 1$

2) $2 \log_3 4 - 4 \log_3 2 = \log_3 4^2 - \log_3 2^4 = 0$

3) $\log_5(2x+3) = 2$ Conditii de existenta : $2x+3 > 0 \Rightarrow x > -3/2$, $D = (-3/2, +\infty)$

Rezolvare : $2x+3 = 5^2$, $x = 11 \in D$

4) $\log_2(x+2) + \log_2 x = 3$. Conditii de existenta : $\begin{cases} x+2 > 0, x > -2 \\ x > 0 \end{cases}$ $D = (0, \infty)$

Rez. $\log_2(x+2) \cdot x = 3 \Rightarrow (x+2) \cdot x = 2^3 \Rightarrow x^2 + 2x - 8 = 0 \Rightarrow x_1 = -4, x_2 = 2$. Doar 2 e solutie

5) $\log_2(x+2) - \log_2(x-5) = 3$ Conditii de existenta : $\begin{cases} x+2 > 0, x > -2 \\ x-5 > 0, x > 5 \end{cases}$ $D = (5, \infty)$

Rez. $\log_2 \frac{x+2}{x-5} = 3 \Rightarrow \frac{x+2}{x-5} = 2^3 \Rightarrow x+2 = 8x-40 \Rightarrow x = 6 \in D$

Exponentiale

1) $4^{x+2} = 8 \Rightarrow 2^{2(x+2)} = 2^3 \Rightarrow 2x+4 = 3 \Rightarrow x = -1/2$ 2) $125^x = \frac{1}{25} \Rightarrow 5^{3x} = 5^{-2} \Rightarrow x = -2/3$

3) $2^{x+3} + 2^{x+1} = 80 \Rightarrow 2^x \cdot 2^3 + 2^x \cdot 2^1 = 80 \Rightarrow 8 \cdot 2^x + 2 \cdot 2^x = 80 \Rightarrow 10 \cdot 2^x = 80 \Rightarrow 2^x = 8 \Rightarrow x = 3$

4) $2^x + 2^{-x} = \frac{5}{2} \Rightarrow 2^x + \frac{1}{2^x} = \frac{5}{2}$. Notez $2^x = t \Rightarrow t + \frac{1}{t} = \frac{5}{2} \Rightarrow 2t^2 - 5t + 2 = 0 \Rightarrow t = 2, t = \frac{1}{2}$

$2^x = 2 \Rightarrow x = 1$, $2^x = 1/2 \Rightarrow x = -1$

5) $4^x - 10 \cdot 2^x + 16 = 0$. Notez $2^x = t \Rightarrow t^2 - 10t + 16 = 0 \Rightarrow t = 2, t = 8$. $2^x = t \Rightarrow x = 1, x = 3$

Progresii aritmetice

1) in progresia aritmetica , avem $a_4 = 15$, $a_8 = 27$. Aflati S_{21}

$a_8 = a_4 + 4r \Rightarrow 27 = 15 + 4r \Rightarrow r = 3$; $a_4 = a_1 + 3r \Rightarrow a_1 = 15 - 9 = 6$; $a_{21} = a_1 + 20r \Rightarrow a_{21} = 66$

$S_{21} = 6 + 9 + \dots + 66 = \frac{(6+66) \cdot 21}{2}$

2) Proprietate : a,b, c sunt in progresie aritmetica, daca $b = \frac{a+c}{2}$

Aratati ca $5 \cdot 3^x + 1$, 3^{x+1} , $3^x - 1$ sunt in progresie aritm. $3^{x+1} = \frac{5 \cdot 3^x + 1 + 3^x - 1}{2} = \frac{6 \cdot 3^x}{2} = 3 \cdot 3^x$ Adevarat

3) $1+6+11+\dots+81 = \frac{(1+81) \cdot 17}{2}$

de la 1 la 81, distanta e de 81. cum ratia e 5, avem $80:5 = 16$ ratii, deci 81 este termenul 17

4) 1, x , x+3 , 10 sunt in p.a. x = ? de la $a_1 = 1$ pana la $a_4 = 10$ sunt 3 ratii , deci ratia e 3 $\Rightarrow x = 1 + 3 = 4$

Progresii geometrice

1) in prog geom, $b_3 = 12$, $b_5 = 48$. Aflati b_2 .

Ratia se noteaza cu q, iar de la un termen la altul se inmulteste cu q, nu se face adunare, ca la aritmetica

$b_5 = b_3 \cdot q^2 \Rightarrow 48 = 12 \cdot q^2 \Rightarrow q^2 = 4 \Rightarrow q = 2$; $b_3 = b_2 \cdot q \Rightarrow b_2 = 12 : 2 = 6$

2) $S_n = b_1 + b_2 + \dots + b_n = b_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$

$1 + 2^1 + \dots + 2^8 = 1 \cdot \frac{2^9 - 1}{2 - 1} = 2^9 - 1$; $1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{3^5} = 1 \cdot \frac{(\frac{1}{3})^6 - 1}{\frac{1}{3} - 1}$

Analitica.

1. lungimea segmentului AB, distanta de la A la B = $\sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2}$

2. Mijlocul segmentului AB este $M = \frac{A+B}{2} = \left(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2} \right)$

3. panta dreptei AB este $m_{AB} = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B}$

4. ecuatia dreptei AB : $y - y_A = m_{AB} \cdot (x - x_A)$ 5. Ecuatia dreptei cu determinant : $\begin{vmatrix} x & y & 1 \\ x_A & y_A & 1 \\ x_B & y_B & 1 \end{vmatrix} = 0$

6. A, B, C sunt coliniare, daca determinantul de la 5 este 0.

7. Aria triunghiului ABC este $A = \frac{|\det er min ant|}{2}$ adica fara semnul minus, luam doar numarul de la det

8. Ecuatia medianei din A : fie M mijlocul lui BC, deci $M = \frac{B+C}{2}$. Apoi putem aplica form 5 pt A si M

9. Simetricul lui A fata de B : unesc A cu B, prelungesc cu un segment egal, capatul S, S (x,y)

B este mijlocul lui AS, deci $B = \frac{A+S}{2} \Rightarrow 2B = A+S$

OBS Daca avem ecuatia dreptei sub forma generala, atunci pentru a scoate panta scoatem y :

$y = mx+n$, unde m este panta dreptei

Doua drepte sunt paralele daca au pantele egale $m_1 = m_2$

Doua drepte sunt perpendiculare daca produsul pantelor este -1 $m_1 \cdot m_2 = -1$

10) fie d 1 : $2x + 3y - 5 = 0$, d 2 : $ax + 2y - 4 = 0$. A = ? a.i. dreptele sunt a) paralele, b) perpendiculare

Rez. Aflu pantele celor 2 drepte :

d 1 : $2x + 3y - 5 = 0 \Rightarrow 3y = -2x + 5 \Rightarrow y = \frac{-2}{3}x + \frac{5}{3}$, deci panta $m_1 = \frac{-2}{3}$

d 2 : $ax + 2y - 4 = 0 \Rightarrow 2y = -ax + 4 \Rightarrow y = \frac{-a}{2}x + 2$, deci panta $m_2 = \frac{-a}{2}$

a) drepte paral $\Rightarrow m_1 = m_2 \Rightarrow \frac{-2}{3} = \frac{-a}{2} \Rightarrow a = \frac{4}{3}$; a) drepte perp $\Rightarrow m_1 \cdot m_2 = -1 \Rightarrow \frac{-2}{3} \cdot \frac{-a}{2} = -1 \Rightarrow a = -3$

11) Ecuatia dreptei care trece prin A (1 , 2) si e paralela cu d : $2x - y + 3 = 0$

Rez. Scot panta din ec lui d : $y = 2x + 3$, deci panta = 2. Scriu ec dr : $y - y_A = m \cdot (x - x_A)$, $y - 2 = 2 \cdot (x - 1)$

Desfac parantezele , trec totul intr-o parte, $2x - y = 0$.

12) A (2,3) , B (1, 5) . Aflati aria triunghiului echil de latura AB

Aflu AB = $\sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} = \sqrt{(2-1)^2 + (3-5)^2} = \sqrt{1+4} = \sqrt{5}$;   Aria = $\frac{l^2 \sqrt{3}}{4} = \frac{(\sqrt{5})^2 \cdot \sqrt{3}}{4} = \frac{5\sqrt{3}}{4}$

Probabilitati Probabilitatea ca un numar din $A = \{1,2,3,4,5\}$ sa verifice relatia $n^2 + 1 < 20$

Se inlocuieste pt fiecare n, iar $P(n) = \frac{nr.cazuri.favorabile}{nr.cazuri.totale} = \frac{4}{5}$ (merg 4 din 5 posibile)

Relatiile lui Viete 1) fie ec $x^2 - (2m+1)x + 3m = 0$. m = ? a.i. $x_1 + x_2 + x_1 \cdot x_2 = 11$

Din rel lui Viete, $\begin{cases} S = x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{2m+1}{1} = 2m+1 \\ P = x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a} = \frac{3m}{1} = 3m \end{cases} \Rightarrow S+P=11 \Rightarrow 5m+1=11, m=2$

2) fie ec $x^2 - 2008x + 1 = 0$. Calc $x_1 + \frac{1}{x_1} = \frac{x_1^2 + 1}{x_1} = \frac{2008 \cdot x_1}{x_1} = 2008$ Am adus la acelasi numitor, apoi din ecuatie,

am scos $x^2 + 1 = 2008x$, relatie care se verifica si xand inlocuiesc x cu x_1

Formule de derivare

1. $(x^n)' = n \cdot x^{n-1}$	exemplu : $(x^2)' = 2 \cdot x$; $(x^3)' = 3 \cdot x^2$; $(x^{11})' = 11 \cdot x^{10}$; $(x^{2009})' = 2009 \cdot x^{2008}$		
2. $x' = 1$	3. (orice numar)' = 0 . exemplu : $7' = 0$; $25' = 0$		4. $(\sqrt{x})' = \frac{1}{2 \cdot \sqrt{x}}$
5. $(\cos x)' = -\sin x$	6. $(\sin x)' = \cos x$	6. $(\ln x)' = \frac{1}{x}$	7. $(e^x)' = e^x$
9. $(a^x)' = a^x \cdot \ln a$; unde $a > 0$; exemplu : $(2^x)' = 2^x \cdot \ln 2$; $(5^x)' = 5^x \cdot \ln 5$			

Exemplu : e1) $f(x) = x^3 + 3x^2 - 9x + 11 + 4e^x - 2\ln x + \sqrt{x} + 5^x$. Atunci

$$f'(x) = 3x^2 + 3 \cdot 2x - 9 \cdot 1 + 0 + 4 \cdot e^x - 2 \cdot \frac{1}{x} + \frac{1}{2\sqrt{x}} + 5^x \cdot \ln 5$$

e2) $f(x) = x^3 \cdot \ln x$ $(f \cdot g)' = f' \cdot g + f \cdot g'$

Atunci $f'(x) = (x^3)' \cdot \ln x + x^3 \cdot (\ln x)' = 3x^2 \cdot \ln x + x^3 \cdot \frac{1}{x} = 3x^2 \cdot \ln x + x^2$

E3) $f(x) = \frac{3x+1}{x-1}$; $\left(\frac{f}{g}\right)' = \frac{f' \cdot g - f \cdot g'}{g^2}$

Atunci $f'(x) = \frac{(3x+1)' \cdot (x-1) - (3x+1) \cdot (x-1)'}{(x-1)^2} = \frac{3 \cdot (x-1) - (3x+1) \cdot 1}{(x-1)^2} = \frac{3x-3-3x-1}{(x-1)^2} = \frac{-4}{(x-1)^2}$

1. Asimptote orizontale Fie $f(x) = \frac{x^2 - 9x + 5}{x - 2}$. Determinati asimptotele orizontale catre $+\infty$

$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 9x + 5}{x - 2} = \infty$, deci $f(x)$ nu are asimptote orizontale catre $+\infty$

2. Asimptote oblice Fie $m = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x}$ si $n = \lim_{x \rightarrow \infty} (f(x) - m \cdot x)$. $y = mx + n$ este asimptota oblica catre ∞ .

Exerc1. Fie $f(x) = \frac{x^2 - 9x + 5}{3x - 2}$. Determinati asimptotele oblice catre ∞ .

$$m = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{x^2 - 9x + 5}{3x - 2}}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 9x + 5}{3x^2 - 2x} = \frac{1}{3}$$

$$n = \lim_{x \rightarrow \infty} (f(x) - m \cdot x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 9x + 5}{3x - 2} - \frac{1 \cdot x}{3} = \text{aducem la acelasi numitor, prima cu 3, a doua cu } 3x - 2$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^2 - 27x + 15 - 3x^2 + 2x}{9x - 6} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-25x + 15}{9x - 6} = \frac{-25}{9} \Rightarrow y = mx + n = \frac{1 \cdot x}{3} - \frac{25}{9} \text{ este asimptota oblica catre } \infty .$$

Regula lui l'Hospital. In cazul limitelor $\frac{0}{0}$, $\frac{\infty}{\infty}$ derivam si sus si jos, separat

$$1) \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln x}{x} \stackrel{\infty/\infty}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1/x}{1} = 0$$

$$2) \lim_{x \rightarrow -\infty} x \cdot e^x = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x}{e^{-x}} \stackrel{\infty/\infty}{=} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{-e^{-x}} = 0$$

Monotonie (crescatoare sau descrescatoare) si convexitate.

1. Fie $f(x) : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - 3x + 1$

a) Calculati $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2}$ b) Ecuatia tangentei la graficul lui f, in punctul $x_0 = 1$

c) Aratati ca f este descrescatoare, pe intervalul $(-1, 1)$; d) Aratati ca $f(x) \geq -1, \forall x > -1$

e) Aratati ca $f(2009) > f(2007)$; f) Studiati convexitatea functiei.

a) Din definitia derivatei, $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x) - f(a)}{x - a} = f'(a)$. Deci noi avem de calculat $f'(2)$. Mai intai derivam, apoi

inlocuim x cu 2 : $f(x) = x^3 - 3x + 1 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 3$; $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = f'(2) = 3 \cdot 2^2 - 3 = 9$

b) Formula pentru ecuatia tangentei la graficul functiei f(x) : $y - f(x_0) = f'(x_0) \cdot (x - x_0)$

Noi avem $x_0 = 1$, deci tangenta : $y - f(1) = f'(1) \cdot (x - 1) \Rightarrow y - (-1) = 0 \cdot (x - 1) \Rightarrow y + 1 = 0$

c) Pentru a studia monotonia, adica daca o functie este crescatoare sau descrescatoare, mai intai derivam, apoi rezolvam ecuatia $f' = 0$, aflam solutia, apoi facem tabel de semn pt f' . Avem :

$$f'(x) = 3x^2 - 3 ; f' = 0 \Rightarrow 3x^2 - 3 = 0 \Rightarrow 3x^2 = 3 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1$$

x	$-\infty$	-1	1	$+\infty$											
f'(x)	+	+	+	+	+	0	-	-	-	-	0	+	+	+	+
f(x)	↗			3		↘			-1		↗				

d) din tabel,observam ca -1 este Minim pentru orice $x > -1$, deci $f(x) \geq -1, \forall x > -1$

e) functia este crescatoare pe $(1, \infty)$. Cum $2009 > 2007$, rezulta ca si $f(2009) > f(2007)$

Obs – se pastreaza semnul, pentru ca functia este crescatoare. Daca era descrescatoare, schimbam semnul intre ele, deci as fi obtinut ca $f(2009) < f(2007)$

f) Pentru a studia convexitatea sau concavitataea unei functii, derivam de doua ori, rezolvam ecuatia $f'' = 0$

si facem tabel de semn. $f'(x) = 3x^2 - 3 \Rightarrow f'' = 6x$; $f'' = 0 \Rightarrow 6x = 0 \Rightarrow x = 0$

x	$-\infty$	0	$+\infty$							
f''(x)	-	-	-	-	0	+	+	+	+	+
f(x)										
	Concava			convexa						

Problema 2) 1. Fie $f(x) : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{\ln x}{x}$

Obs. $\ln e = 1$; $\ln 1 = 0$; $\ln e^x = x$

Aratati ca $f(x) \leq \frac{1}{e}, \forall x > 0$

c) monotonia, $f'(x) = \frac{1 - \ln x}{x^2}$; $f' = 0 \Rightarrow 1 - \ln x = 0 \Rightarrow \ln x = 1 \Rightarrow x = e$.

x	0	e	$+\infty$								
f'(x)	+	+	+	+	+	+	0	-	-	-	-
f(x)	↗			$f(e) = \frac{1}{e}$		↘					

observam din tabel ca ' $\frac{1}{e}$ ' este Maxim, deci $f(x) \leq \frac{1}{e}, \forall x > 0$

Integrale

1)	$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$	$\int x^2 dx = \frac{x^3}{3}; \int x dx = \frac{x^2}{2}; \int 5 dx = 5x$
	$\int \sqrt{x} dx = \int x^{\frac{1}{2}} = \frac{x^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}}$	$\int \sqrt[4]{x} dx = \int x^{\frac{1}{4}} = \frac{x^{\frac{5}{4}}}{\frac{5}{4}}$
2)	$\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$	$\int 5^x dx = \frac{5^x}{\ln 5}; \int 3^x dx = \frac{3^x}{\ln 3}$
3)	$\int e^x dx = e^x + C$	4) $\int \frac{1}{x} dx = \ln x + C$
5)	$\int \sin x dx = -\cos x$	6) $\int \cos x dx = \sin x + C$

Ex.1. Fie $f(x) = \begin{cases} 2x+3, & \text{daca } x \geq 3 \\ 5x-6, & \text{daca } x < 3 \end{cases}$ Ar ca f admite primitive

Rezolvare : f admite primitive daca f este continua in 3, adica $\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = f(3)$

$$\lim_{\substack{x \rightarrow 3 \\ x < 3}} f(x) = \lim_{\substack{x \rightarrow 3 \\ x < 3}} (5x - 6) = 5 \cdot 3 - 6 = 9 \quad \lim_{\substack{x \rightarrow 3 \\ x > 3}} f(x) = \lim_{\substack{x \rightarrow 3 \\ x > 3}} (2x + 3) = 2 \cdot 3 + 3 = 9$$

Cerinte :

1. Ar ca F este o primitiva a lui f. Tb ar ca $F' = f$

2. Determinati primitivele lui f. Tb sa calculam integrala din f $\int f(x) dx = F(x) + C$

3. $\int f'(x) dx = f(x)$

4. Ar ca orice primitiva a lui f este crescatoare pe R.

Fie F o primitiva. Ii studiem monotonia lui F ; Cum $F' = f > 0 \Rightarrow F$ crescatoare

5. Aria suprafetei plane determinata de dreptele $x = a, x = b$: $A = \int_a^b f(x) dx$

6. Volumul corpului de rotatie pt $f : [a, b] \rightarrow R$, $V = \Pi \cdot \int_a^b f^2(x) dx$

7. fie g o primitiva pt f. Atunci $\int f(x) \cdot g(x) dx = \int t dt = \frac{t^2}{2} = \frac{g^2(x)}{2}$

(prin substitutia $g(x) = t$, $g'(x) dx = dt$, adica $f(x) dx = dt$)

8. $\int (x \cdot \ln x) dx = \frac{x^2}{2} \cdot \ln x - \int \frac{x^2}{2} \cdot \frac{1}{x} dx = \frac{x^2}{2} \cdot \ln x - \int \frac{x}{2} dx = \frac{x^2}{2} \cdot \ln x - \frac{x^2}{4}$

9. $\int x \cdot e^x dx = x \cdot e^x - \int e^x dx = x \cdot e^x - e^x$

10. $\int \frac{\ln x}{x} dx = \int t dt = \frac{t^2}{2} = \frac{(\ln x)^2}{2}$

11. $\int \ln x dx = \int 1 \cdot \ln x dx = x \cdot \ln x - \int x \cdot \frac{1}{x} dx = x \cdot \ln x - x$

Legi de compozitie – grupuri

Exercitii. 1) Fie $M = (2, +\infty)$. Pe M , definim legea $x * y = x \cdot y - 2 \cdot x - 2 \cdot y + 6$.

Asociativitatea : $\forall x, y, z \in M$, $(x * y) * z = x * (y * z)$

$(x * y) * z =$ (intai inmultim cele 2 numere, apoi scadem $2 \cdot$ primul, scadem $2 \cdot$ al doilea si adunam 6.

$$= (x \cdot y - 2 \cdot x - 2 \cdot y + 6) \cdot z - 2 \cdot (x \cdot y - 2 \cdot x - 2 \cdot y + 6) - 2 \cdot z + 6 = xyz - 2xz - 2yz + 6z - 2xy + 4x + 4y - 12 - 2z + 6$$

$$x * (y * z) = x \cdot (y \cdot z - 2 \cdot y - 2 \cdot z + 6) - 2 \cdot x - 2 \cdot (y \cdot z - 2 \cdot y - 2 \cdot z + 6) + 6 = xyz - 2xy - 2xz + 6x - 2x - 2yz + 4y + 4z - 12 + 6.$$

Comutativitatea. $\forall x, y \in M$, $x * y = y * x$

$$x \cdot y - 2 \cdot x - 2 \cdot y + 6 = y \cdot x - 2 \cdot y - 2 \cdot x + 6, \text{ deci am obtinut acelasi lucru, deoarece } x \cdot y = y \cdot x$$

elementul neutru $\forall x \in M$, atunci $x * e = e * x = x$.

$$x \cdot e - 2 \cdot x - 2 \cdot e + 6 = x; \quad e \cdot (x - 2) = x + 2 \cdot x - 6, \text{ deci } e = \frac{3x - 6}{x - 2} = 3. \quad 3 \in M = (2, +\infty) \text{ deci } e = 3$$

inversul lui x $x * x' = x' * x = e$, deci $x * x' = 3$

$$x \cdot x' - 2 \cdot x - 2 \cdot x' + 6 = 3; \quad x' \cdot (x - 2) = 3 - 6 + 2 \cdot x \Rightarrow x' = \frac{2x - 3}{x - 2} > 2 \text{ deci } x' \in M = (2, +\infty),$$

$$\text{Daca vrem sa calculam inversul lui 5, este : } = \frac{2 \cdot 5 - 3}{5 - 2} = \frac{7}{3}$$

Legea este bine definita, daca pentru $x \in M$, $y \in M$ si $x * y \in M$.

$$x * y = x \cdot y - 2 \cdot x - 2 \cdot y + 6 = (x - 2)(y - 2) + 2$$

Cum $x > 2$, $y > 2$, avem ca $x - 2 > 0$ si $y - 2 > 0$, deci $(x - 2)(y - 2) + 2 > 0 + 2 > 2$, adica $x * y > 2$, deci $x * y \in M$

Aratati ca $(M, *)$ este grup – Cum $*$ este Asociativa, admite element neutru si orice element din M este inversabil, at este grup. (obs ca 2 este singurul element din $\mathbb{R}$ care nu e inversabil, pt ca se anuleaza fractia de la invers)

Ex 2. Fie $M = (3, +\infty)$. Pe M , definim legea $x \circ y = x \cdot y - 3 \cdot x - 3 \cdot y + 12$.

a) Verificati daca $x \circ y = (x - 3)(y - 3) + 3$

$$\text{desfacem parantezele } (x - 3)(y - 3) + 3 = x \cdot y - 3 \cdot x - 3 \cdot y + 9 + 3 = x \cdot y - 3 \cdot x - 3 \cdot y + 12$$

b) Rezolvati ecuatia $x \circ 3 = 3$ facem calculele, obtinem $3 = 3 \Rightarrow x \in \mathbb{R}$

c) Calculati $1 \circ 2 \circ 3 \circ \dots \circ 100 = x \circ 3 \circ y = 3$

$$\text{d) } x \circ x \circ x \circ x = 19; \quad (x - 3)^4 + 3 = 19 \Rightarrow (x - 3)^4 = 16 \Rightarrow (x - 3) = \pm 2 \Rightarrow x = 5, x = 1$$

$$\text{e) } x \circ x \circ x = 11; \quad (x - 3)^3 + 3 = 11 \Rightarrow (x - 3)^3 = 8 \Rightarrow (x - 3) = 2 \Rightarrow x = 5$$

$$\text{f) } x \circ x \circ x = x; \quad (x - 3)^3 + 3 = x \Rightarrow (x - 3)^3 = x - 3 \Rightarrow t^3 = t \Rightarrow t^3 - t = 0, \quad t(t^2 - 1) = 0$$

$$\Rightarrow t = \{0, 1, -1\} \Rightarrow x = \{3, 4, 2\}$$

Polinoame

1. a este radacina pt f , daca $f(a) = 0$

2. Restul la impartirea unui polinom cu $x - a$ este $f(a)$

$f = x^4 + 2x^3 - 5x + 7$. Determinati restul la impartirea cu $x + 1$

$x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1$. Calculez $f(-1) = (-1)^4 + 2(-1)^3 - 5(-1) + 7 = 1 - 2 + 5 + 7 = 11$. Restul = 11

3. Daca g divide f , atunci restul la impartirea f la g este 0. Sau, radacinile lui g sunt radacini si pt f . Aflam deci radacinile lui g si le verificam in f

$f = (x+1)^{10} + (x-1)^{10}$, $g = x^2 - 3x + 2$. Aratati ca g nu divide f

$x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow x = 1, x = 2$; Calculez $f(1)$ si $f(2)$ sa vad daca f are radacini. $f(1) = 2^{10}$; $f(2) = 3^{10} + 2^{10}$

4. Determinati restul la impartirea lui f la g , $f = (x+2)^{10} + (x-1)^{10}$, $g = x^2 + x - 2$

Descompunem g : $x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow x = -2, x = 1 \Rightarrow g = (x+2)(x-1)$

Daca impart, obtin: $f = g \cdot cat + rest \Rightarrow f = (x+2)(x-1) \cdot cat + ax + b$.

Calculez $f(-2)$ si $f(1)$ si o sa dispara parantezele.

$$\begin{cases} f(-2) = -2a + b = (-3)^{10} = 3^{10} \\ f(1) = a + b = 3^{10} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a + b = 3^{10} \\ a + b = 3^{10} \end{cases} \text{ Scadem relatiile, dipare } b \Rightarrow -3a = 0 \Rightarrow a = 0, b = 3^{10}$$

5. $f = x^3 + 5x^2 - 4x - 4$. Descompuneti f . Tb sa aflam radacinile, iar $f = (x - x_1)(x - x_2)(x - x_3)$

Caut radacini printre $D_4 = \{\pm 1, \pm 2, \pm 4\}$.

Cum $f(-2) = 0 \Rightarrow x_1 = -2$. Fac impartirea la $x - (-2) = x + 2$

6. Aratati ca radacinile lui f nu sunt toate reale

Calculez $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = (x_1 + x_2 + x_3)^2 - 2(x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3) = S^2 - 2P < 0$, deci radacinile nu pot fi toate reale

$$\text{Relatiile lui Viete: } f = ax^3 + bx^2 + cx + d, \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = \frac{-b}{a} \\ x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3 = \frac{c}{a} \\ x_1x_2x_3 = \frac{-d}{a} \end{cases}$$

6. $f = x^3 + 5x^2 - 4x - 4$

a) suma radacinilor este: -5

b) $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = (x_1 + x_2 + x_3)^2 - 2(x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3) = S^2 - 2P = (-5)^2 - 2(-4) = 25 + 8 = 33$

c) $x_1^3 + x_2^3 + x_3^3 = ?$ Scriu relatia de 3 ori, inlocuiesc intai cu x_1 , apoi cu x_2 , x_3 (scriu direct sistemul 2)

$$\begin{cases} x^3 + 5x^2 - 4x - 4 = 0 \\ x^3 + 5x^2 - 4x - 4 = 0 \\ x^3 + 5x^2 - 4x - 4 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_1^3 + 5x_1^2 - 4x_1 - 4 = 0 \\ x_2^3 + 5x_2^2 - 4x_2 - 4 = 0 \\ x_3^3 + 5x_3^2 - 4x_3 - 4 = 0 \end{cases} ; \text{ adun } \Rightarrow S^3 + 5S^2 - 4S - 12 = 0, \text{ de unde scot } S^3$$

d) $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \frac{1}{x_3} = \frac{x_2x_3 + x_1x_3 + x_1x_2}{x_1x_2x_3}$ Am adus la acelasi numitor